

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Alkotmánybíróság részére	
Ügyszám:	1015 Budapest, Donáti utca 35-45. IV/743-5/2021
Érkezett:	2021 JÚL 16.
Példány:	1
Melléklet:	0
Tisztelt Alkotmánybíróság!	

Elsőfokú ügyszám: 41.Kb.119/2019. (Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa)

Másodfokú ügyszám: 6.Kbf.39/2020. (Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa)

Ügyszám az Alkotmánybíróság előtti eljárásban: IV/743-4/2021.

Kezelőiroda:
Ju

Alulírott, **Dr. Flumbort András** mint jogi képviselő [REDACTED]
[REDACTED] **Ügyfelem,** [REDACTED] (a továbbiakban: **Panaszos**)
igazolt jogi képviseletében eljárva, a Tisztelt Alkotmánybíróság IV/743-4/2021. ügyszám
alatt meghozott tájékoztatása alapján az alábbi, egységes szerkezetbe szerkesztett

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján és kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa által 6.Kbf.39/2020/10. szám alatt hozott végzésének, valamint a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa által 41.Kb.119/2019/29. szám alatt hozott ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése szerint azokat semmisítse meg.

I./ Az indítványozói jogosultság

Jelen alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján terjesztem elő, amely szerint az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Előadom, hogy a fent hivatkozott két bírósági döntés a Panaszos Alaptörvényben biztosított jogait sérti, továbbá a Panaszos a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg a másodfokú döntéssel szemben további rendes jogorvoslati lehetőség számára nem biztosított.

A későbbiekben kifejtettek szerint az elsőfokú eljárásban sérült a Panaszosnak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoga, valamint a XXVIII. cikk (2) bekezdésében biztosított ártatlanság vélelméhez fűződő alapjoga.

A másodfokú eljárásban pedig sérült az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított érdemi jogorvoslathoz való alapjoga, valamint levezethető az emberi méltósághoz való alapjog sérelme is, melyet az Alaptörvény II. cikke véd.

Az Abtv. 27. § (2) bekezdése szerint a Panaszos az ügyben érintettnek minősül, ugyanis a bírósági eljárásában fél (terhelt) volt, továbbá a döntések rá vonatkozóan (hátrányos) rendelkezést tartalmaznak.

II./ Tartalmi befogadhatóság

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

Ahogy az a továbbiakban részletesen kifejtésre kerül, az első- és másodfokú bírósági döntéseket érdemben befolyásolta az alaptörvény-ellenesség.

III./ A határidő megtartottsága

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz benyújtására határidőt állapít meg, amely szerint – a jelen eset vonatkozásában – az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani.

A Panaszos a másodfokú döntést, meghatalmazott vezető védője útján, 2020. december 16. napján vette kézhez elektronikusan, ekkor töltötte le ugyanis a Cégbiztosítástól, tehát az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő 2021. február 14. napjával zárult, tehát a határidőt a Panaszos a 2021. február 8. napján előterjesztett alkotmányjogi panasszal megtartotta.

IV./ Nyilatkozat az adatkezelésről

Az Abtv. 52. § (5) bekezdése szerint kérem a Panaszos személyes adatainak zártan kezelését, egyebekben a jelen alkotmányjogi panaszban foglaltak nyilvánosságra hozatalához az Abtv. 68. §-a szerinti hozzájárulásomat megadom.

V. Tényállás és jogi érvelés

Ahhoz, hogy a Panaszost ért alapjogsérelem markánsan megmutatkozzon, szükséges részleteiben megismerni a teljes büntetőeljárást, amelynek a Panaszos álláspontom szerint csak tárgya, és nem alanya volt. Szükséges megismerni mindazokat az apró, elszigetelten értékelt és ezáltal érdemben figyelembe nem vett eljárási visszasságokat, amelyek összességében egy olyan jogerős bírósági döntést eredményeztek, amely a Panaszos életét, családi kapcsolatait, egzisztenciáját tönkreteszi.

Általánosságban elmondható mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásról is, hogy az eljáró tanácsok a Panaszos ügyét a lehető legrövidebb úton kívánták lezárni. A büntetőeljárás számos olyan, a Panaszos ellenőrzési körén kívül eső okból (elhunyt tanú, tévesen kézbesített idézés stb.) rövidült le, amelyet utána az eljáró két tanács sajnálatosan teljes egészében a Panaszos terhére értékelt.

Ezen felül az elsőfokon eljáró tanács elnökének egyes megnyilvánulásai a Panaszos és a védelem álláspontja szerint a tanácselnök elfogultságát tükrözték, míg a másodfokon eljáró tanács az elsőfokú eljárást érdemben nem vizsgálta meg, a védelem beadványait csak felületesen tanulmányozta át és ismertette és ezáltal a másodfokú, jogerős döntésben a védelem által bemutatott aggályokra egyáltalán nem reflektált érdemben, így az érdemi jogorvoslat a Panaszos álláspontja szerint nem volt biztosított.

A jelen fejezetben kerül sor a Panaszos büntetőügyének részletes bemutatására, logikai-kronológiai sorrendben kiemelve azokat a részeseményeket, amelyeket álláspontom szerint nem lehet önállóan értékelni, és kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jelen panasz elbírálása során a tényállást egységként kezelje és állapítsa meg a határozott kérelemben foglaltakat.

A vád szerint elkövetett cselekmény, az első- és másodfokú bírósági döntés

A vád szerint a Panaszos [REDACTED] napján nappalos körletfelügyelői szolgálatának ideje alatt, 12.00 órakor bement a [REDACTED] zárkájába és az ott tartózkodó [REDACTED] fogvatartottat bántalmazta oly módon, hogy a sértettet több alkalommal, legalább közepes erővel ököllel, testszerte megütötte. Amikor [REDACTED] fogvatartott az ütlegek következtében a földre esett, a vádlott tovább folytatta a bántalmazást, amelynek során több alkalommal hastájékon megrúgta.

A bántalmazások következtében [REDACTED] fogvatartott 8 napon túl gyógyuló, maradandó fogyatékoságot eredményező lépzúzódást szenvedett, amely miatt a lépét műtétileg [REDACTED] a Büntetés-végrehajtás Központi Kórházában eltávolították. A sértett a lépsérülés elszenvedése után a műtéti ellátásáig a kirendelt igazságügyi szakértők által is megállapítottan, közvetett jellegű életveszélyben volt.

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2020. augusztus 25. napján, a **41.Kb.119/2019/29.** sorszám alatt meghozott ítéletében a Panaszost bűnösnek mondta ki

- 1./ hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében (Btk. 301. § (1) bekezdés)
- 2./ életveszélyt okozó testi sértés büntetében (Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés)

és ezért – halmazati büntetésül – 2 (kettő) évi és 6 (hat) hónapi börtönbüntetésre, 2 (kettő) évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, 2020. december 2. napján, a 6.Kbf.39/2020/10. sorszám alatt meghozott végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az elsőfokú eljárás:

Az elsőfokú eljárás természetéből arra lehet következtetni, hogy az elsőfokon eljáró tanács, az ügy felületes áttanulmányozása után felállított egy belső meggyőződést, amelyet az eljárás során igazolni próbált. Ezt a benyomást keltette az elsőfokú tanács elnökének általánosító kijelentései, amelyeket a jegyzőkönyvvezetés megkezdése előtt, illetőleg lezárása után fűzött az üggyhez, mint például: „*példát kell statuálni*” és „*véget kell vetni az örök által elkövetett bántalmazásoknak*”, valamint „*a régi bv. öröknek tudomásul kell venni, hogy nem azért vannak ott, hogy a fogvatartottakat bántalmazzák*”.

A fenti prekoncepció magyarázatot adhat arra, hogy a – már említett – siettetés az elsőfokú eljárás tekintetében miért volt több ponton is tetten érhető.

Tényként megállapítható, hogy a letöltendő szabadságvesztést kiszabó ítélet mindössze 1, azaz egy érdemi tárgyalás során született meg, amely önmagában nem szükségszerűen jelenti egy eljárás és az ítélet elkapkodását, azonban több körülményből mégis erre lehet következtetni.

A bíróság miután a Panaszos az előkészítő ülésen az ügyészi mértékes indítványt nem fogadta el és ártatlanságát hangsúlyozta, a tárgyalásra megidézte ██████████ bv. zászlóst, aki megjelenni nem tudott, mert nem kapta meg az idézést, és amikor erről és az így felmerülő újabb tárgyalási határnap szükségességéről a bíróság megbizonyosodott, megváltoztatta korábbi álláspontját, és akként döntött, hogy a tanú kihallgatása mégsem szükséges. Ebben a körben megjegyzendő, hogy a bíróság e döntése indokolásakor úgy fogalmazott, hogy a tanú kihallgatása „*csak az eljárás indokolatlan elhúzódsát eredményezte volna*”, amely – figyelembe véve, hogy az elsőfokú eljárás fogalmilag nem lehetett volna ennél rövidebb – nem értelmezhető.

Ugyanilyen motiváció figyelhető meg az elsőfokú bíróság részéről ██████████ tanú vonatkozásában is, akit „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel visszaérkező idézése után az elsőfokú bíróság nem kísérelt meg felkutatni, annak ellenére, hogy a tárgyaláson – a tanúk részéről – elhangzott, hogy ██████████ időközben ismét bv. intézetbe került, azzal, hogy a tanúk arra vonatkozóan is rendelkeztek információval, hogy ██████████ melyik bv. intézetben van.

Fontos megállapítás, hogy mindkét idézett, de végül kihallgatni elmulasztott tanú várhatóan a Panaszos ártatlanságát erősítő vallomást tehetett volna, ahogyan az esetleges tanúvallomások tartalmára a nyomozati szak irataiból következtetni lehetett volna.

Szintén az eljárás leggyorsabban történő lebonyolítása iránti motivációra utal az a tény is, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást arra vonatkozóan, hogy az ún. HESZ nyíláson

keresztül a tanúk pontosan mit láthattak a zárka benti teréből, holott erre vonatkozóan ellentmondásos nyilatkozatok, vallomások születtek. Így kiemelhető például, hogy ■■■■■ tanú szavahihetőségét az elsőfokú bíróság arra tekintettel gyengítette, hogy a HESZ nyíláson a belátás korlátozott volt, de ennek ellenére ■■■■■ anú vallomását, aki ugyanazon a nyíláson, azonban sokkal rövidebb ideig figyelte a zárkában zajló események, maradéktalanul elfogadta. Illetőleg kiemelhető az a különösebb jelentőséggel nem bíró tény is, hogy az elsőfokú ítéletet kizárólag a tanácsvezető katonai bíró látta el nevével és aláírásával, a katonai ülnökök vonatkozásában erre már nem került sor.

Végezetül betudható még az elsőfokú bíróság kapkodásának olyan apróságok is, mint az ítéletben enyhítő körülményként értékelni elmulasztott időmulás, továbbá annak az indokolásnak a hiánya, hogy az elsőfokú bíróság miért nem vette figyelembe a büntetéskiszabásnál a Panaszos büntetlen előéletét.

Sajnálatos módon az elsőfokú bíróság a vélelmezett prekoncepció igazolása érdekében az eljárást nem csak megrövidítette, de számos más hibát is vétett. Így a jelen pontban, a továbbiakban bemutatom azokat az eljárási hibákat, amelyek szakmai szempontból talán súlyosabb, tartalmi jellegű visszáságok.

Ahogy már említésre került ■■■■■ bv. zászlóst (a Panaszos közvetlen előjáróját) az elsőfokú bíróság annak ellenére nem hallgatta ki, hogy őt a tárgyalásra tanúként idézte. A tanú arra vonatkozóan tudott volna a Panaszos ártatlanságát erősítő tanúvallomást tenni, hogy számára a Panaszos arról számolt be, hogy az ügyben – a sértetti tanún kívül – egyetlen terhelő vallomást tevő tanú, ■■■■■ korábban megfenyegette, egészen pontosan azt mondta neki, hogy „Elintézi, hogy (a Panaszos) börtönbe kerüljön.”.

A tanúkihallgatására azért nem került sor, mert a tanú idézését a Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben nem a tanú számára, hanem tévesen a Panaszosnak kézbesítették. E körben mind a tanú, mind az Intézet jogtanácsosa igazolta a téves kézbesítés tényét, amely igazolásokat nem az igazságszolgáltatás rendszere szerzett be, hanem a Panaszos saját maga.

Tehát ■■■■■ bv. zászlós tanú kihallgatásának elmaradása nem csak abból a szempontból rendkívül jelentős, hogy az elsőfokú bíróság látszólag pusztán energiát kívánt megtakarítani a tanúkihallgatás mellőzésével, hanem vitathatóan az ügy legfontosabb tanújának szavahihetőségét alapjaiban kérdőjelezhette volna meg, ez praktikusán az a tanú lehetett volna, aki a Panaszos szavahihetőségét és ártatlanságát erősítette volna.

E körben feltétlenül szükséges rámutatni arra, a másodfokú bíróság által is kiemelt körülményre, hogy a tanú a fenyegetést nem közvetlenül észlelte, hanem arról neki a Panaszos számolt be. Jóllehet, hogy a tanú így nem tud beszámolni közvetlenül a fenyegetés körülményeiről, azonban a Panaszos által tett szolgálati jelentés időpontja beszédes. Álláspontom szerint rendkívüli jelentősége van annak a ténynek, hogy a Panaszos a fenyegetésről előjárójának már azt megelőzően beszámolt, hogy a sértett sérüléseket szerzett. Ez a tény kizárja annak a lehetőségét, amelyet az ügyben eljáró két bírósági fórum sugallt, hogy

a Panaszos csak annak érdekében számolt be az előjárójának a fenyegetésről, hogy később a tanú szavahihetősége, elfogulatlansága megkérdőjelezhető legyen, hiszen ez a vád szerinti elkövetési időt megelőzően, logikusan nem volt érdeke.

Szintén fontos körülmény, hogy a Panaszos a fenyegetésről nem kizárólag a közvetlen előjárójának számolt be, hanem ██████████ bv. osztályvezető-helyettesnek is, aki szintén a felettese volt. Sajnálatos módon a tanú az eljárás alatt elhunyt, így értelemszerűen nem volt kihallgatható, azonban ebben az esetben is kiemelt jelentősége van a történetek kronológiai sorrendjének. Tényként rögzíthető, hogy a Panaszos az elhunyt tanúnak tett jelentésére szintén nem az után kezdett hivatkozni, hogy a tanú meghalt, hanem azt megelőzően, a nyomozati iratokból igazolható módon. Tehát amikor a közvetlen előjárója látszólag nem foglalkozott a fenyegetéssel, akkor egy szinttel feljebb lépett.

Álláspontom szerint a Panaszos fent megnevezett két előjárójának tanúkenti kihallgatása esetén a Panaszos vallomása is hitelesebb lett volna, hiszen várhatóan a két tanúvallomás egybevágott volna a Panaszos előadásával. Az pedig nem értékelhető a Panaszos terhére, hogy az elsőfokú bíróság nem tudta, illetőleg nem kívánta kihallgatni a Panaszos egyik előjárót sem. Az első és másodfokú bíróság tehát megfosztotta a Panaszost azon jogától, hogy a büntetőeljárás során a mentő tanú kihallgatásra kerüljön, ezáltal a bíróság még azt az alapjogot sem biztosította a Panaszosnak, hogy ártatlanságát igazolja, jöllehet erre egyébként nem volna köteles.

Az elsőfokú bírósági eljárás során megtekintésre kerültek azok a videófelvevételek, amelyek a vádbeli cselekmény napján készültek. Fontos megjegyezni, hogy a felvételek megtekintése egy rossz minőségű hordozható számítógépen történt, amely önmagában ellehetetleníti a felvétel tartalmának pontos észlelését, azonban ezt az elsőfokú bíróság még azzal fokozta, hogy a videófelvevételek lejátszására megnyitott szoftver képét nem nagyította ki, azon a felvételeket kisképernyős formában jelenítette meg. Álláspontom szerint nem szükséges részletesen bemutatni, hogy több méter távolságból, egy kisképernyős eszközön, egy rossz minőségű, ki nem nagyított felvételen mi és mennyire látható.

A videófelvevételek tartalmáról tényként rögzíthető, hogy azok nem örökítették meg a zárka belső terét, ahol a vád szerint a Panaszos elkövette a bűncselekményt, továbbá a felvételek hangot egyáltalán nem rögzítettek.

Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság az ítéletében rögzítette, hogy a videófelvevételeken látható, ahogyan a Panaszos bemegy a zárkába, majd a sértetten kívül a többi elítélt elhagyja azt és a történetet kívülről, az ún. HESZ nyíláson keresztül figyelik tovább. A megállapítások sora ezidáig tényszerű. Azonban az elsőfokú bíróság a jelen bekezdésben említett megállapításból következtetéseket vont le, így megállapította, hogy a fogvatartottak érdeklődése arra utal, hogy a zárkában dulakodás, bántalmazás történik, továbbá azt is megállapítani találta, hogy „*a folyosón a sértetti bántalmazás hangjai folyamatosan hallhatók voltak*”. Közismert tény, hogy a bv. intézetekben felszerelt kamerák hangot nem rögzítenek.

Tényként rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság szavahihetőnek tekintette a sértetti tanút, valamint a sértett gyermekkori barátját, ██████████, akik az eljárásban egyedülként tettek a Panaszosra terhelő vallomást, ezzel szemben a Panaszos ártatlanságát erősítő 5, azaz öt tanú vallomását, valamint a Panaszos tagadását nem fogadta el.

Ismert alapelv, hogy nem a tanúvallomások mennyisége, hanem minősége szolgáltatja az értékelésük alapját. Azonban az elsőfokú bíróság nem indokolta kellően, hogy miért tekinthető szavahihetőnek a sértett, aki a bejelentett polgári jogi igénye folytán egyértelműen érdekelt volt a Panaszos elítélésében, valamint a sértett gyermekkori barátja, aki a barátságra, valamint a Panaszossal fennálló haragos viszonyára tekintettel szintén elfogult volt az ügyben, és miért nem tekinthető szavahihetőnek a vádlott és a fent megjelölt, öt tanú. A sértetti tanú, valamint ██████████ egyaránt megváltoztatták a büntetőeljárás alatt a vallomásukat, a sértett az elkövetési idő vonatkozásában, míg ██████████ a Panaszos ártatlanságát bizonyító vallomását visszavonta és a Panaszosra terhelő vallomást tett. Ezzel szemben a Panaszos vallomását csak olyan apró mozzanatokkal egészítette ki, amelyeknek különösebb jelentőséget az eljárás kezdetén nem tulajdonított, míg a többi tanúvallomás a lényeges – elemeket tekintve – összefüggőek voltak.

Sajnálatos módon szintén a Panaszos terhén maradt az elsőfokú eljárás szegényes jegyzőkönyvvezetési technikája, hiszen a fent már idézett aggályos tanácselnöki megjegyzéseken kívül az a nyilatkozat sem került jegyzőkönyvezésre ██████████ tanútól, hogy ő a sértett gyermekkori barátja, csakis a jóval kisebb mértékű elfogultságot sejtető "kinti életből való ismeretség" szerepel az iratok között.

Már itt fontos rámutatni arra, hogy a jegyzőkönyv kiegészítését életszerűen egy olyan tárgyalás vonatkozásában, amely után rögtön ítélet is született, kérni nem lehet, hiszen az elsőfokú eljárás lezárult. Azt is fontos megjegyezni e körben, hogy a Panaszos a tárgyi jegyzőkönyvet nem kapta meg az ítélettel együtt, számára azt a bíróság csak külön kérelemre küldte meg 2020. szeptember 30. napján, amely értelemszerűen azt is jelentette, hogy a jegyzőkönyv kiegészítése iránti kérelem előterjesztésének objektív határideje már – többszörösen – lejárt.

Az elsőfokú eljárásban két igazságügyi szakértői vélemény keletkezett, továbbá egy szakértői vélemény kiegészítés.

Elmondható, hogy az ártatlanság vélelmével ellentétesen kezelte az elsőfokú bíróság ██████████ ██████████ szakértői valószínűsítését bizonyítékként, miszerint a sértett sérüléseit valószínűleg bántalmazásból erednek, annak ellenére, hogy a bántalmazás megtörténtét cáfoló "stokira esést" nem zárta ki, ahogyan azt is megjegyezte, hogy nem állapítható meg, hogy valaki egy esetleges esésre bódító szer hatása alatt hogyan reagál.

Még aggályosabb, hogy a szakértői vélemények nem vizsgálták azt az elemi kérdést, hogy a sértett a sérüléseit pontosan mikor szerezte vagy mikor szerezhette. A fent hivatkozott igazságügyi orvos-szakértői vélemény úgy fogalmaz, hogy a sérüléseket a sértett nem kizárhatóan szerezte a sértetti előadás szerinti időszakban szerezte.

Ebben a körben [REDACTED] igazságügyi orvosszakértő már egyenesen „előzményi adat”-nak tekinti a sérülések keletkezési időpontjait, amely önmagában kizárja annak az érdemi vizsgálatát, hogy a sérüléseket okozhatta a Panaszoson kívül más is.

A vád szerinti elkövetési időszak orvosszakértői ellenőrzésének a vizsgálata már csupán abból a szempontból is fontos lett volna, hogy a sértett a sérüléseinek megszerzését követően legelőször tett vallomásaiban még úgy nyilatkozott, hogy a bántalmazás a tárgyi napon nem 12 óra körül történt, hanem 15 óra körül és csak később változtatta meg a vallomását úgy, hogy a Panaszost gyanúba tudja keverni.

Az elsőfokú eljárás vonatkozásában szükséges még kiemelni, hogy az ítéletben kiszabott büntetés – különös figyelemmel a halmazati szabályok miatt irányadó emelkedett büntetési tételkeretre – a bíróság álláspontja szerint elkövetett bűncselekménnyel nincs összhangban. Természetesen a Panaszos jogi képviselőjeként, másodfokon eljáró védőként nem a túl enyhe büntetést kifogásolom, de álláspontom szerint következtetések vonhatók le az elsőfokú bíróság méltányosnak tekinthető büntetéséből, illetőleg egyéb tényekből.

Az az ellentmondás, hogy az elsőfokú bíróság tanácselnöke az előkészítő ülésen, a fent idézett megjegyzéseivel gyakorlatilag prejudikált az ügyben és az, hogy utána az ítéletében egy, a büntetési tételkeret alsó határához közelítő büntetést szabott ki, álláspontom szerint az elsőfokú bíróság bizonytalanságával oldható fel. Az ellentmondásos körülmények azt a benyomást keltik, hogy az elsőfokú bíróság egyrészt meg volt győződve a Panaszos bűnösségéről, azonban ezt nem látta olyan mértékben megalapozottnak, hogy egy, a büntetési tételkeret középértékéhez közelítő büntetést szabjon ki. Szintén erre a diszkrepanciára utal az a tény, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével lényegében számos tanúvallomást tekintett valótlan tartalmúnak, azonban ezek büntetőjogi következményeinek a levonása az eljárás során nem merült fel.

A másodfokú eljárás:

A másodfokú bírósági eljárásról szintén elmondható, hogy az rendkívül rövid úton zárult le, hozzátéve, hogy ez egy másodfokú eljárás vonatkozásában még kevésbé utal szükségszerűen a kapkodásra. Azonban az elsőfokú eljáráshoz hasonlóan, sajnálatos módon a másodfokú bírósági döntésből is kiolvasható ugyanaz a felszínes elbírálás, amelyet a tárgyi ügyben az igazságszolgáltatás képviselt.

Jelen pontban bemutatom a másodfokon eljáró katonai tanács által tanúsított felületes eljárást, amely a Panaszos érdemi jogorvoslathoz való jogának nem csak lényeges tartalmát hagyta figyelmen kívül, hanem azt teljes egészében kiüresítette.

Meggyőződésem, hogy a másodfokú bíróság a védelem beadványait mélységében nem ismerte meg. Éppen azt mulasztotta el a beadványokból megérteni, amelyeket a Tisztelet Alkotmánybíróság figyelmébe is ajánlok jelen alkotmányjogi panaszban, a történetek apró okozati részleteinek jelentőségét.

Így tehát elmondható, hogy a másodfokú bíróság az ügyben eljáró két védő által, 2020. november 13. napján keltezett részletes fellebbezésben előadottakra nem maradéktalanul reflektált, illetőleg egyes aggályok vonatkozásában a lényeg felett teljesen elsiklott a figyelme, másik pontok esetében pedig életszerűtlen és irracionális magyarázatot adott az elsőfokú bíróság döntésének igazolása érdekében, a tárgyalás tartása iránti védői indítványt mint szükségtelen elutasította.

A másodfokú döntés indokolásaként az eljáró tanács elnöke a nyilvános ülésen adott szóbeli indokolása túlnyomórészt megegyezett a később megküldött írásbeli indokolással, azonban elmondható, hogy olyan érveket is megfogalmazott a védelem által kifogásolt egyes pontokkal szemben, amelyeket később már mellőzött. Mivel a szóbeli indokolás nem került rögzítésre, így értelemszerűen az szó szerint nem idézhető, azonban – feltételezve, hogy a másodfokú bíróság a szóbeli indokolás tartalmával egyébként továbbra is egyetért – mégis fontosnak tartom megemlíteni annak egy elemét.

Előadom, hogy az egyes tanúk szavahihetőségére vonatkozóan adott szóbeli indokolásban elhangzott, hogy a másodfokú bíróság előtt számos, a tárgyi ügghöz hasonló büntetőeljárás folyik, illetőleg folyt a múltban, amelyre tekintettel a másodfokú bíróság tisztában van azzal a körülménnyel, hogy az elítéltek a tanúvallomásaikban milyen szempontokat vesznek figyelembe az igazmondás, illetőleg hamis tanúzás mérlegelése során. A másodfokú bíróság tapasztalatai szerint az elítéltek arra tekintettel tesznek számos esetben hamis tanúvallomást, mert fogvatartottként félnek az esetleges retorzióktól, amelyek őket érhetik a büntetésük további kitöltése során.

Sajnálatos, azonban a tárgyi büntetőeljárásban tendenciózus, hogy a másodfokú tanács elnöke olyan szóbeli kijelentést tesz, amely később nem kerül írásban rögzítésre.

Ismételten feltételezve, hogy a másodfokú bíróság fenntartja a fenti érvelését, fontosnak tartom kiemelni annak teljes abszurditását. Arra tekintettel figyelmen kívül hagyni tanúvallomásokat, illetőleg elfogadni azokat, hogy egy alsóbb szinten eljáró fórum így döntött, hogy korábbi tapasztalatok alapján, a tárgyi üggyől tökéletesen független személyeket milyen körülmények befolyásoltak, álláspontom szerint olyan általánosítás, amely a büntetőeljárásjog és az Alaptörvény szigorú garanciáival teljességgel összeegyeztethetetlen.

Az sem világos, hogy a fenti ad hoc jelleggel alkalmazható hibás logikával szemben miért ne lehetne a contrario hivatkozni annak ellentétpárjára, tehát arra, hogy az ügyben a Panaszosra terhelő tanúvallomást tevő [REDACTED] tanú bizonyára azért tesz hamis tanúvallomást, mert korábban (ahogyan egyébként ez tényszerűen meg is történt) a Panaszos közölte vele a jogszabályi rendelkezések erejénél fogva szükségessé váló egy másik bv. intézetbe történő áthelyezés tényét. Miért ne lehetne egy elítéltnél ugyanolyan, vagy akár nyomatékosabb befolyásoló tényező a korábban jogszerűen meghozott döntés közlése (amely a tanú szempontjából retorzióként jelenik meg) miatt érzett harag, mint az esetleges alaptalan szankcióktól való félelem?

E körben annyit fontos megemlíteni, hogy a Panaszos [REDACTED] tanúval szemben valóban közölte, hogy a jogszabályi követelményekkel összhangban szükségessé vált átminősítése magasabb biztonsági kockázatú elítéltté, amely egyszersmind azt is jelentette, hogy fegyház fokozatú bv. intézetbe kell átszállítani, de ahogy a tárgyi büntetőeljárásban számos alkalommal előadásra került, ezt a tényt a Panaszos kizárólag közölte a tanúval, a döntést a Befogadó Bizottság hozta meg. Erre tekintettel volt az érintett tanú és a Panaszos között a konfliktus, amely miatt a tanú haragudott a Panaszosra és meg is fenyegette.

A továbbiakban a részletes indokolással ellátott másodfokú döntésben kifejtett érvelést és annak hiányosságait mutatom be.

A másodfokú bíróság nem osztotta a védelem azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett akkor, amikor az eredetileg a tárgyalásra idézett, majd a téves kézbesítést követően a tárgyaláson meg nem jelent [REDACTED] pv. zászlós ismételt idézésétől és tanúkénti kihallgatásától eltekintett, arra hivatkozva, hogy az ilyen jellegű döntések a pervezetés körébe tartoznak, amelyekhez a bíróság nincs kötve.

Álláspontom szerint sem feltétlenül tekinthető eljárásjogi szabálysértésnek az, hogy egy bíróság utóbb úgy dönt, hogy egy eredetileg tárgyalásra idézett tanú kihallgatása mellőzhető, azonban a tárgyi ügyben nem ez történt. A 2020. augusztus 25. napján megtartott tárgyaláson semmilyen olyan új információra nem derült fény, amely az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztatását indokolta volna. [REDACTED] v. zászlós tanú megidőzésének időpontjában ugyanannyira világos volt, hogy a tanútól milyen tartalmi tanúvallomás várható, mint az ismételt megidőzés, illetőleg előjárója útján történő elővezetés mellőzésének eldöntésekor. Ha és amennyiben elfogadjuk, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyaláson szembesült azzal, hogy az érintett tanú kihallgatása mégsem szükséges, az csakis azzal magyarázható, hogy az elsőfokú bíróság a tanú megidőzésekor a folyamatban lévő ügyet és a tanú abban betöltött szerepét egyáltalán nem ismerte és úgy idézte, hogy annak szükségességéről nem győződött meg. Nyilvánvalóan nem ez történt. Álláspontom szerint jóval életszerűbb az, hogy az elsőfokú bíróság 2020. augusztus 25. napján ítéletet akart hozni és ezt nem akadályozhatta meg az, hogy az érintett tanú (valamint még egy másik tanú) nem jelent meg.

Ebben a körben rámutatok arra, hogy a másodfokú bíróság indokolásától eltérően, pontosabban azt kiegészítve, ennek a körülménynek nem csak abból a szempontból van jelentősége, hogy a le nem folytatott bizonyítás nem eredményezte-e a tényállás megalapozatlanságát, hanem abból a szempontból is, hogy a tanú kihallgatásának mellőzése erősíti azt a védelem által hivatkozott magatartást, amely szerint az elsőfokú bíróság az eljárást minden rendelkezésre álló eszközével igyekezett lerövidíteni. Sajnálatos módon ezutóbbi teljesen elkerülte a másodfokú bíróság figyelmét.

Természetesen a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács megsértette a Be. 451. § (6) bekezdésében írt rendelkezést, mely szerint a határozat záró része tartalmazza a határozathozatal helyének és idejének megfelelő keltezését, továbbá az egyesbíró vagy a tanács elnöke, illetve a tanács minden tagja nevét és aláírását, ahogyan azt is, hogy ez a

körülmény nem bír különösebb jelentőséggel, hiszen az eljáró tanács összetételét és a meghozott döntés vonatkozásában a tanács egyetértését senki nem vitatta. Ismét, a másodfokú bíróság azt mulasztotta el megérteni, hogy ennek a hiányosságnak nem abból a szempontból van jelentősége, hogy a katonai ülnökök milyen mértékben vettek részt a döntés meghozatalában, hanem abból, hogy egy ilyen pontatlanság – figyelembe véve az ugyanilyen irányba mutató számos további körülményt is – azt erősíti, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalkozott olyan formalitásokkal, amelyek a minimálisnál több energiát igényeltek. Nem észlelte a másodfokú bíróság, hogy a látszólag jelentéktelen hiányosság csak egy a sok olyan körülmény közül, amely azt erősíti, hogy az elsőfokú bíróság csak túl akart lenni a tárgyi ügyön.

A másodfokú bíróságtól a legszakmaiatlanabb érvelés talán az elsőfokú bíróság hiányos jegyzőkönyvvezetésére vonatkozó lehet, amely szerint a védelemnek már a tárgyaláson, valós időben jeleznie kellett volna a jegyzőkönyv kiegészítése iránti igényét. Nehezen lehetne a valóságtól jobban elrugaszkodott állítást tenni, hiszen ahogyan az a másodfokú bíróság előtt is bizonyára ismeretes, a büntetőeljárás bírósági szakaszában a jegyzőkönyvvezetés nem hangfelvétel útján, hanem gyorsíró jegyzőkönyvvezetővel történik, aki általában is, de különösen egy tomboló világjárvány miatt bevezetett védelmi intézkedések következtében olyan elszigetelten ül a tárgyalóteremben a védelemtől, hogy a védelem részéről meggyőződni arról, hogy mi kerül a jegyzőkönyvbe abszurd, ilyen elvárást és ezáltal felelősséget telepíteni a védelemre ellentétes minden nemzetközi normával.

A védelemnek a jegyzőkönyv kiegészítését a Be. 446. § (8) bekezdése szerint szintén nem volt lehetősége kérelmezni, hiszen a hivatkozott jogszabályhely objektív határidőt állít fel a kérelmezés előterjesztésére, amely 15, azaz tizenöt nap. Tényként megállapítható, hogy a védelem az objektív határidőn belül nem kapta kézhez a jegyzőkönyvet, azt csak külön kérelemre 2020. szeptember 30. napján ismerhette meg. Ennek az eljárásjogi szabálysértésnek az orvoslására egyedül a másodfokú eljárásban lett volna helye, azonban a másodfokú bíróság sajnálatosan még az eljárásjogi szabálysértés tényét is elmulasztotta észlelni.

A másodfokú bíróság a védelem által hivatkozott további számos aggályára érdemben egyáltalán nem reagált, csupán egy olyan általánosnak tekinthető megállapítást tett, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Így nem fejezte ki álláspontját a videófelvetelekkel kapcsolatosan tett elsőfokú bírósági megállapítások vonatkozásában. Szintén nem lelhető fel a másodfokú döntésben bármilyen megállapítás az ún. HESZ nyilásokra vonatkozóan. ██████████ tanú kihallgatásával kapcsolatban csupán annyiban foglalt állást a másodfokú bíróság, hogy az törvényes keretek között történt, így annak a megisméltése nem indokolt.

Az igazságügyi szakértői véleményekről úgy nyilatkozott a másodfokú bíróság, hogy új szakértő kirendelése nem indokolt, hiszen az időpont tekintetében megmutatkozó ellentmondás a sértetti előadásokban tisztázásra kerültek.

E körben meg kell jegyezni, hogy amennyiben a másodfokú bíróság rászánta volna azt a minimális energiát a fellebbezés elbírálására, hogy azt a néhány perces videófelvételt megtekintse, amelyből az elsőfokú bíróság számos következtetést levont, akkor – egyebek mellett – észlelhette volna, hogy [REDACTED] tanú – összhangban a védelem álláspontjával – a zárkából kilépve valóban mosolyog, amely tény önmagában azt a furcsa ellentmondást tárja fel, hogy a tanú annak ellenére nevet, mosolyog azon, hogy – a jogerős ítélet szerint – a sértettet bántalmazták, hogy annak gyermekkori barátja. Szintén nem igényelt volna nagy erőforrásokat annak felismerése, hogy attól még, hogy a sértett megváltoztatott vallomása vitathatóan tisztázta az elkövetési idő kérdéskörében felmerülő bizonytalanságot, szakértői kompetenciába tartozik az, hogy a sértett sérüléseit mikor szerezte, hiszen ha és amennyiben úgy tekintenénk, hogy a sértett következetes volt előadásában az elkövetési idővel kapcsolatosan, akkor is vizsgálendő lenne, hogy kétséget kizáróan csak abban az időpontban szenvedhette-e el a sérüléseit.

Ha a másodfokú bíróság nem a jegyzőkönyv kiegészítésére vonatkozó teljesíthetetlen büntetőeljárási szabályok mögé bújt volna el, amelyek nyilvánvalóan nem érvényesülhettek a tárgyi ügyben, úgy felismerhette volna, hogy [REDACTED] jegyzőkönyvezni elmulasztott kijelentései folytán az ügyben nem tekinthető elfogulatlanak.

Összegezve, elmondható, hogy a másodfokú bíróság eljárása és döntése azt a benyomást kelti, hogy a tanács először alakította ki a tárgyi ügyről a meggyőződését és utána alakította ki álláspontját a védelem által előterjesztett fellebbezésről. Ezt erősíti az a tény is, hogy a másodfokú bíróság a tárgyalás tartása iránti védői indítványt a nyilvános ülés kezdetekor elutasította. Csakis így születhetett meg egy messzemenőig szakmaiatlan végzés, amely jól láthatóan minden védői aggály tekintetében azt az utat kutatta elsődlegesen, amellyel kizárható a sérelmezett körülmény érdemi vizsgálata.

VI. Az Alkotmánybíróság gyakorlata

Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme továbbá a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. Nem következik mindebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslathoz való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]–[17]}

Az Alkotmánybíróság több határozatában is leszögezte annak fontosságát, hogy a jogorvoslathoz való jog alapvető célja a megfelelő, hatékony jogvédelem lehetőségének a megteremtése. Ennek következtében tekintettel kell lenni arra, hogy ne csak formálisan

valósuljon meg a jogorvoslat lehetősége, hanem ténylegesen is alkalmas legyen arra, hogy betöltse szerepét a jogrendszerben. Ezen követelmények megsértésének leggyakoribb módja, amikor közvetett eszközökkel valósul meg a jogorvoslati jog csorbítása. Ilyen esetekben a jogorvoslati jog formálisan megvan ugyan, tehát biztosított, azonban a gyakorlása a sérelmek megoldását nem, vagy nem megfelelő módon teszi csak lehetővé. Ezek a közvetett eszközök például a jogorvoslati kérelem benyújtására meghatározott rövid határidők, vagy a döntésnek a fél tudomására juttatásának nem megfelelő jogszabályi garanciái.

Az Alkotmánybíróság több határozatában elvi élel hangsúlyozta, hogy tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bíróságok az eljárásban a beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket helytállóan értékelték-e vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e, kizárólag az ítéletek alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára, így a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megállapítására vagy a jogvitát lezáró határozat kizárólag szakjogi tartalmú kritikájára.

Az Alkotmánybíróság hivatkozott gyakorlatában alkalmazott mérce szerint a tisztességes eljárás (fair trial) „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy „mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes” [6/1998. (III.11.) AB határozat]. Az ismertetett esetekből megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes tárgyaláshoz/eljáráshoz és e joghoz kapcsolódó, illetve abból levezethető alapjogok (a törvényes bíróhoz, az indokolt bírói döntéshez, a pártatlan bírósághoz való jog, a hatékony bírói védelem, és a perbe vitt jogról a bíróság érdemi döntéséhez való jog.

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III.1.) AB határozatban bontotta ki az indokolt bírói döntéshez való jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból, melynek lényegi tartalma szerint az indokolási kötelezettség a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti; a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben megfogalmazza azt a minimális elvárást, hogy a felek észrevételeit megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. A vizsgált esetben az Alkotmánybíróság az eljáró bíróságok által pusztán az irányadó jogszabályi rendelkezés alapján meghozott döntését a bizonyítékok mérlegelésének hiánya miatt, az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmén keresztül állapította meg a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét [3007/2016. (I.25.) AB határozat].

Ezzel összefüggésben hivatkozom az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontjára, amely ugyancsak kimondja, hogy mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja.

VII./ Kérelem a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés végrehajtásának felfüggesztése iránt

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 53. § (4) bekezdése és az Abtv. 61. § (1) bekezdés és a Be. 665. § (1) bekezdése alapján a jogerős ügydöntő határozatban kiszabott büntetés végrehajtását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig függessze fel, különös tekintettel arra a tényre, hogy a Panaszos a jelen alkotmányjogi panasz kiegészítésekor a büntetésének letöltését megkezdte.

VIII./ Határozott kérelem

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa által 6.Kbf.39/2020/10. szám alatt hozott végzésének, valamint a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa által 41.Kb.119/2019/29. szám alatt hozott ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése szerint azokat semmisítse meg.

IX./ Indokolás

Az Alaptörvény, nemzetközi egyezmények és a Be. megsértett rendelkezései:

Az Alaptörvény B) cikke

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény Q) cikke

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

Az Alaptörvény R) cikke

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

A fenti Alaptörvényi rendelkezések a tárgyi ügyben csak általános jelleggel, közvetve sérültek, a Panaszos a fenti rendelkezésekre kizárólag nyomatékosítás céljából hivatkozik. Az Alaptörvény B) cikke szerinti jogállamisággal a Panaszos álláspontja szerint nem egyeztethető össze az első- és másodfokú eljárás, amelyben az igazságszolgáltatás a jelen alkotmányjogi panaszban kifejtettek szerinti eljárási szabálysértéseket követi el. Az Alaptörvény Q) cikke szerint összhang a nemzetközi és magyar jog között sérül, amennyiben a Magyarországot képviselő igazságszolgáltatás eljárása sérti a nemzetközi jogot, amelyre külön pontban hivatkozunk. Az Alaptörvény R) cikkéből kívánja a Panaszos levezetni azt a jogi tény, hogy

egy alsóbb szintű jogszabály megsértésével hozott döntés (Be.) egyszersmind az Alaptörvénnyel is ellentétes.

Az Alaptörvény II. cikke

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltóság mint általános alapjog magában foglal számos más nevesített alapjogot, így álláspontom szerint a jelen alkotmányjogi panaszban bővebben kifejtett tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogot. Egy anyajogból levezethető részjogosítvány megsértése álláspontom szerint sérti az anyajogot is, amelyre tekintettel a Panaszos emberi méltósághoz való alapjoga sérült azáltal, hogy a vele szemben lefolytatott elsőfokú és jogorvoslati bírósági eljárás nem volt tisztességes.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Álláspontom szerint a Panaszossal szemben lefolytatott büntetőeljárás bírósági szakasza nem felelt meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljárás követelményének, hiszen a büntetőeljárás teljes bírósági szakasza sértette a (2) bekezdés szerinti ártatlanság védelmét, valamint a másodfokú bírósági eljárásban tartalmilag nem, csak formálisan érvényesült a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jog.

Álláspontom szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog az igazságszolgáltatás (és a jogállamiság egyik) legfontosabb alapelve. A vizsgálandó norma nem egy egzakt, könnyen meghatározható jogot jelent, amely vagy érvényesül vagy sérül, hanem számos olyan általános (például jogorvoslathoz való jog) és speciális (például ártatlanság védelme) garanciális szabályt foglal magában, amelyek megvalósulását együttesen kell vizsgálni. Értelmezésem szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog tartalmára vonatkozóan maga az Alaptörvény is tartalmaz utalást, így például a hivatkozott rendelkezés szövegében megtalálható a függetlenség és pártatlanság is mint tartalmi elem. Szintén a hivatkozott alapjog tartalmi elemének tekintem a fegyverek egyenlőségének elvét is.

Álláspontom szerint az elsőfokú bíróság nem tekinthető pártatlannak. Az elsőfokon eljáró tanács elnöke, ahogyan arra a másodfokú eljárásban és a jelen alkotmányjogi panaszban is többször hivatkozott a Panaszos, olyan általános, prejudikáló kijelentéseket tett, amelyek komoly kétségeket keltenek a tanács elfogulatlanságával kapcsolatban, továbbá szakmai szempontból védhetetlenek. Általános jelleggel elmondható, hogy egy jogvitáról vagy vádról dönteni hivatott szerv, az eljárása legelején, korábbi tapasztalatokra hivatkozva nem foglalhat egyértelmű állást az ügyről. Az igazságszolgáltatás álláspontjának kialakítására éppen a számos garanciával övezett eljárást intézményesítette a jogalkotó, különösen igaz ez egy büntetőeljárás esetében. Amennyiben az eljáró bíróság az eljárás lefolytatása előtt már kialakítja az álláspontját, úgy nem tekinthető tovább pártatlannak. A tény, hogy ezt az álláspontját az elsőfokon eljáró bíróság tanácsának elnöke kinyilatkoztatta, abból a szempontból bír relevanciával, hogy elfogultságára a Panaszos eredményesen hivatkozhat. Álláspontom szerint az elfogult bírónak a prejudikáció kihirdetése helyett, a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja alapján a kizártságának Be. 15. § (1) bekezdés szerinti bejelentését kellett volna megfontolnia. Szintén megkérdőjelezhető a másodfokú bíróság pártatlansága arra tekintettel, hogy az elsőfokú döntést helybenhagyó végzés meghozatalakor adott szóbeli indokolás szerint a másodfokú bíróság korábbi tapasztalatokat vetített a Panaszos ügyére. Álláspontom szerint az a tény, hogy a másodfokon eljáró tanács már korábban döntött a Panaszoséhoz hasonló ügyekben nem tulajdonít a másodfokon eljáró tanácsnak olyan tapasztalatot, amelyből meg tudja állapítani, hogy az elsőfokú eljárásban kihallgatott tanúk igazat mondtak vagy sem. Az ilyen összefüggés felállítása – a döntés szakmaitlanságán túl – azt erősíti, hogy a másodfokú bíróság a Panaszos ügyének egyedi részleteit nem kívánta megismerni, hanem teret engedett a korábbi tapasztalatok útján felállított előítéletességének.

Nem érvényesült a fegyverek egyenlőségének általános alapelve sem a Panaszossal szemben lefolytatott büntetőeljárásban. Álláspontom szerint a hivatkozott elvből az következik, hogy nem lehet a tárgyi üggyhöz hasonlóan ennyire egyoldalúan lefolytatni egy büntetőeljárást, a terheltnek, illetőleg a védelemnek biztosítani kell, hogy – az eljárás indokolatlan elhúzódásának elkerülése mellett – bizonyítási indítványait, észrevételeit az eljáró fórum figyelembe vegye. A fegyveregyenlőség elve e tekintetben sérült, ugyanis a Panaszos ártatlanságát erősítő, tanúként az első- és másodfokú eljárásban egyaránt indítványozott [REDACTED] pv. zászlós nem került kihallgatásra.

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (2) bekezdése szerinti ártatlanság vélelmének csorbulásával kapcsolatban hivatkozom az eddigiekben részletesen kifejtettetekre, így különösen az elsőfokú bíróság pártatlanságával és prejudikációjával kapcsolatban előadottakra. Fogalmilag ellentétes az ártatlanság vélelmével az, amikor a büntetőeljárás lefolytatását megelőzően az elsőfokon eljáró tanács elnöke kijelenti, hogy a Panaszos hivatásának, tehát ezáltal a Panaszosnak is általános jelleggel kell tartózkodnia a tárgyi ügyben is a vád tárgyává tett bűncselekmények elkövetésétől.

Végezetül a Panaszos jogorvoslathoz való jogának sérülése a másodfokú eljárásban érhető tetten. Ahogyan arra a fentiekben, a Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatára való hivatkozással utaltam, a jogorvoslathoz való jognak nem látszólag kell csak érvényesülnie. Álláspontom

szerint a jogorvoslathoz való jog akkor és csakis akkor érvényesül az Alaptörvény szellemiségével összhangban, ha a jogorvoslati eljárás érdemi és alkalmas lehet arra, hogy a jogorvoslati jogát gyakorolni kívánó entitás esetlegesen megsértett joga orvoslásra kerüljön. Ebből következően amennyiben a jogorvoslati fórum eljárása kizárólag abban merül ki, hogy formálisan befogadja a fellebbezést, majd példálózó jelleggel reflektál csak a fellebbezés egyik pontjára, majd érdemi vizsgálat nélkül helybenhagyja az alsóbb szintű döntést, úgy a jogorvoslat csak formálisan valósult meg, az nem volt ténylegesen alkalmas a jogalkotó cél megvalósítására. A Panaszos álláspontja szerint vele szemben ezutóbbi történt. Ahogyan arra már a jelen alkotmányjogi panasz többször kitért, a másodfokú eljárásban érdemben nem vizsgálták meg a fellebbezést, a védelem beadványait. A másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettek szerint nem reflektált a védelem számos aggályára, azokban az esetekben pedig amikor valamilyen életszerűtlen magyarázatot tudott adni az elsőfokú bíróság eljárásnak igazolása érdekében, úgy kizárólag erre szorítkozott (például a jegyzőkönyvvezetés körében). Szintén megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a védelem beadványaiban részletesen kifejtettek ellenére elmulasztotta a védelem érveinek lényegét megérteni és megrekedt az adott gondolatmenet első fordulatón (például a megidézett, de végül ki nem hallgatott tanú esetében).

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata:

A 7. cikk szerint a törvény előtt mindenki egyenlő és minden megkülönböztetés nélkül jogosult a törvény egyenlő védelmére. Mindenkit egyenlő védelem illet meg a jelen nyilatkozatot sértő mindennemű megkülönböztetéssel és minden ilyen megkülönböztetésre irányuló felbujtással szemben.

A 8. cikk szerint mindenkinek joga van az alkotmányban vagy a törvényben részére biztosított alapvető jogokat sértő eljárások ellen az illetékes hazai bíróságokhoz tényleges jogorvoslatért folyamodni.

A 10. cikk szerint mindenkinek egyenlő joga van ahhoz, hogy jogai és kötelességei, továbbá az ellene emelt bűnvád ügyében független és pártatlan bíróság méltányos és nyilvános tárgyaláson döntsön.

A 11. cikk (1) bekezdése szerint minden bűncselekménnyel vádolt személynek joga van az ártatlanság vélelméhez mindaddig, míg bűnösségét nyilvános perben, a védelemhez szükséges valamennyi biztosíték mellett törvényesen meg nem állapítják.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye:

A 6. cikk. 1. pontja alapján mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

A 6. cikk 2. pontja alapján minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.

A 6. cikk 3. pont d) alpont alapján minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van – legalább – arra, hogy d) kérdéseket intézzen vagy intéztessen a vád tanúhoz és kieszközölhesse a mentő tanúk megidézését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanút megidézik, illetve kihallgatják.

A 13. cikk alapján hatékony jogorvoslathoz való jog bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.

A Be. megsértett rendelkezései:

A **Be.** 3. § (1) bekezdése szerint a terheltnek a büntetőeljárás minden szakaszában joga van a hatékony védelemhez.

A **Be.** 3. § (6) bekezdése szerint a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság köteles a terheltet mentő és a büntetőjogi felelősségét enyhítő körülményeket hivatalból figyelembe venni.

A **Be.** 7. § (1) és (2) bekezdése szerint a vád bizonyítására a vádló köteles. A (2) bekezdés szerint a terhelt nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására.

A **Be.** 7. § (4) bekezdése szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére – in dubio pro reo elv.

A **Be.** 445. § (2) bekezdés a) pontja és b) pontja szerint a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az eljárási cselekmény menetét és az annak során történeteket úgy, hogy a jegyzőkönyv alapján azt is meg lehessen állapítani, az eljárási szabályokat megtartották-e, valamint a vádlott és a tanú vallomását, valamint a szakértő véleményét.

A **Be.** 446. § (8) bekezdés e szerint az írásbeli jegyzőkönyv, a jegyzőkönyv írásbeli kivonata, valamint a folyamatos hangfelvétel vagy a kép- és hangfelvétel megismerését követő nyolc napon belül az írásbeli jegyzőkönyv vagy a jegyzőkönyv írásbeli kivonata kijavítását vagy kiegészítését indítványozhatják azok a büntetőeljárásban részt vevő személyek, akik az eljárási cselekményen jelen voltak. A kijavítás vagy kiegészítés az írásbeli jegyzőkönyv vagy a jegyzőkönyv írásbeli kivonata elkészítésétől számított tizenöt nap elteltével nem indítványozható.

Általánosságban elmondható mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásról is, hogy az eljáró tanácsok a Panaszos ügyét a lehető legrövidebb úton kívánták lezárni. A büntetőeljárás számos olyan, a Panaszos ellenőrzési körén kívül eső okból (elhunyt tanú, tévesen kézbesített idézés stb.) rövidült le, amelyet utána az eljáró két tanács sajnálatosan teljes egészében a Panaszos terhére értékelt, így sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a Be. 3.

§ (6) és 7. § (2) bekezdését sértette. A mentő tanúk kihallgatásának elmulasztása és a Panaszos számára kedvező tanúvallomások és igazságügyi szakértői vélemények nem megfelelő figyelembevétele alaptörvény-ellenes.

Ezen felül az elsőfokon eljáró tanács elnökének egyes megnyilvánulásai, valamint az eljárás siettetése a Panaszos és a védelem álláspontja szerint a tanácselnök elfogultságát tükrözték, így sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, hiszen az elsőfokú tanács sztereotípiákat fogalmazott meg a fogvatartottakkal szemben visszaélésekkel kapcsolatban, mely kijelentések más ügyekből eredő tapasztalati úton szerzett tapasztaláson alapulhatnak, továbbá a Panaszos ügyét nem a kellő alapossggal vizsgálta, amely sérti Panaszos a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjogát.

Figyelemre méltó, hogy a másodfokú tanács is hasonló nyilatkozatot tett. A másodfokon eljáró tanács az elsőfokú eljárást érdemben, alaposan nem vizsgálta meg, a védelem 8, azaz nyolc oldalas részletes és cizellált fellebbezését csak felületesen tanulmányozta át és ismertette és ezáltal a másodfokú, jogerős döntésben a védelem által bemutatott aggályokra nem reflektált, így az érdemi jogorvoslat a Panaszos álláspontja szerint nem volt biztosított. Ebben a körben nyomatékosan hivatkozom arra, hogy a másodfokú tanács a legnagyobb jelentőséget azon kisebb súlyú eljárásjogi hibának szentelte, hogy az elsőfokú ítélet nem került az ülnökök által aláírásra.

Hivatkozva a jelen alkotmányjogi panasz V. fejezetében bemutatott tényállásra, a Panaszos az alábbiakat kívánja hangsúlyozni:

Sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében intézményesített ártatlanság vélelméhez fűződő alapjoga a Panaszosnak, amikor a fentiekben bemutatottak szerint az elsőfokú bíróság nem tisztázta a sértett sérüléseinek esetleges keletkezési idejét, hanem elfogadta a sértetti előadást. Szintén az ártatlanság vélelmével ellentétes a fentiekben már többször hivatkozott, prejudikáló megnyilvánulások az elsőfokú tanács elnökétől.

A másodfokú bírósági eljárás és döntés nem tekinthető érdemi jogorvoslatnak, az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése szerinti alapjogot az eljárás természete teljesen kiüresítette, hiszen a másodfokú bíróság az ügyet érdemben nem vizsgálta meg, a védelem beadványait csak felületesen tanulmányozta, a fellebbezésben előadott aggályokra nem, vagy érdemben nem reagált, ahogyan az számos ponton bemutatásra került a fentiekben.

X. Egyéb észrevételek

Jelen alkotmányjogi panasz hiánypótlásának keltezését megelőzően a Panaszos már megkezdte a jogerős ítéletben foglalt büntetés letöltését, amely tényre tekintettel aláírásában akadályoztatva van.

Kelt: Budapest, 2021. július 14.

Tisztelettel,

DR. FLUMBORT ANDRÁS
ügyvéd

.....
Dr. Flumbort András
ügyvéd